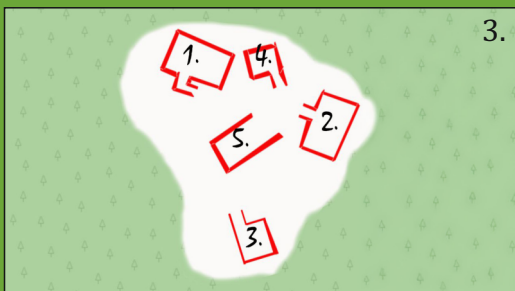

1.

W grudniu 2024 roku, na terenie Wdeckiego Parku Krajobrazowego, w trakcie prowadzonych badań archeologicznych, pracownicy Parku oraz wolontariusze odkryli pozostałości po obozie legendarnego oddziału Armii Krajowej, dowodzonego przez kpt. Alojzego Bruskiego ps. „Grab”.

Oddział „Świerki 101” – taką nazwę, w ramach zgrupowania Inspektoratu Bydgoskiego Armii Krajowej, nosił oddział dowodzony przez kpt. Alojzego Bruskiego – był jednym z pierwszych oddziałów partyzanckich, które powstały i działały w trakcie II wojny światowej na terenie Borów Tucholskich. Akcje bojowe tego oddziału owiane są legendą, był to jeden z najliczniejszych i najaktywniejszych bojowo oddziałów Armii Krajowej, działających na Pomorzu w czasie okupacji. Jego działalność dobiegła końca u schyłku 1944 roku, kiedy kolejny raz członkom tego oddziału udało się zbiec przed obławą ze strony niemieckiego okupanta.

3.

4.

2.

Do tej pory, poza relacjami członków tego oddziału oraz osób związanych z działalnością konspiracyjną w czasie II wojny światowej, nie posiadaliśmy żadnych materialnych przedmiotów, które można by bezpośrednio powiązać z działalnością tego legendarnego oddziału w Borach Tucholskich. Dzięki odkryciu, które miało miejsce na terenie Wdeckiego Parku Krajobrazowego, po raz pierwszy możemy spojrzeć na miejsce, w którym przebywali partyzanci kpt. Bruskiego pod koniec 1944 roku, ale również możemy dotknąć przedmiotów pozostawionych przez nich w obozie, który musieli opuścić w ogromnym pośpiechu, żeby ratować swoje życie i ponownie uciec przed niemiecką obławą.

W trakcie wstępnych prac terenowych na terenie odkrytego obozowiska odkryto pozostałości zachowanych ziemianek, w których mieszkali osiemdziesiąt lat temu partyzanci, oraz szereg przedmiotów osobistych i wyposażenia wojskowego, które pozostawili w obozie w nocy z 29 na 30 grudnia 1944 roku, kiedy zbliżała się niemiecka obława. Są to niezwykle pamiątki historii, które pozwalają nam poznać bliżej historię tego legendarnego oddziału Armii Krajowej, ale również uzupełnić białe plamy w najnowszej, niekiedy tragicznej historii Borów Tucholskich, Pomorza oraz województwa kujawsko-pomorskiego.

5.

Wdecki Park Krajobrazowy
ul. Rynek 11A, 86-150 Osie
tel. 52 332 94 86

sekretariat@wdeckipark.pl

**Obóz kpt. Alojzego Bruskiego,
Dowódcy oddziału Armii Krajowej
„Świerki 101”**

Spis ilustracji:

1. Medalik (rewers i awers) przedstawiający Anioła Stróża oraz wizerunek Św. Rodziny, należący prawdopodobnie do kpt. Alojzego Bruskiego (fot. M. Sosnowski, WPK);

2. Pistolet produkcji czeskiej CZ vs. 28, odnaleziony na terenie obozowiska partyzantów, należący prawdopodobnie do kpt. Alojzego Bruskiego (fot. M. Sosnowski, WPK);

3. Rekonstrukcja układu ziemianek w odkrytym obozie oddziału partyzanckiego (rys. O. Popkiewicz);

4. Pistolet maszynowy produkcji niemieckiej ERMA Maschinenpistole (EMP 35), odnaleziony na terenie obozowiska partyzantów (fot. M. Sosnowski, WPK);

5. Rewolwer belgijskiej produkcji Lefauchaux M1858 odnaleziony na terenie obozowiska partyzantów, należący prawdopodobnie do kpt. Alojzego Bruskiego (fot. M. Sosnowski, WPK);

6. Zbliżenie na przedstawienie Anioła Stróża, zawarte na medaliku odnalezionym w trakcie prac na terenie obozu (fot. M. Sosnowski, WPK)

6.

Na okładce fotografia kpt. Alojzego Bruskiego, pochodząca ze zbiorów i udostępniona przez Jana Wyrowińskiego - Przewodniczącego Rady Fundacji Generał Zawackiej, krewnego kpt. Alojzego Bruskiego.

Tekst i opracowanie graficzne: Mateusz Sosnowski

WDECKI
PARK KRAJOBRAZOWY

